

Vergaderjaar 1987–1988

20 609

Invoering van een gedeeltelijk nominale premie in de ziekenfondsverzekering, uitbreiding van het verstrekkingenpakket van de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten en enige andere wijzigingen in de Ziekenfondswet en de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten, alsmede daarmee samenhangende wijzigingen in enige andere wetten en regelingen met betrekking tot de sociale zekerheid en de belastingwetgeving

B

ADVIES RAAD VAN STATE**NADER RAPPORT**

Aan de Koningin

Aan de Koningin

's-Gravenhage, 18 mei 1988

Rijswijk, 17 juni 1988

Bij Kabinetsmissive van 18 april 1988, nr. 45, heeft Uwe Majesteit, op voordracht van de Staatssecretaris van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur, mede namens de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, bij de Raad van State ter overweging aanhangig gemaakt een voorstel van wet met memorie van toelichting, houdende invoering van een gedeeltelijk nominale premie in de ziekenfondsverzekering en enige andere wijzigingen in de ziekenfondswet en de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten, alsmede daarmee samenhangende wijzigingen in enige andere wetten en regelingen met betrekking tot de sociale zekerheid en de belastingwetgeving.

Blijkens de mededeling van de Directeur van Uw Kabinet van 18 april 1988, nr. 45, machtigde Uwe Majesteit de Raad van State zijn advies betreffende het bovenvermelde voorstel van wet rechtstreeks aan mij te doen toekomen. Ik heb de eer U dit advies, gedateerd 18 mei 1988, mede namens de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, hierbij aan te bieden.

1. De voornaamste onderdelen van het wetsvoorstel hebben betrekking op de invoering van een gedeeltelijk nominale premie voor de ziekenfondsverzekering en de uitbreiding van het verstrekkingenpakket van de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) met psychiatrische hulpverlening. Het is de Raad van State opgevallen dat dit laatste – belangrijke – onderdeel niet afzonderlijk in de considerans is genoemd. Hierin ware alsnog te voorzien. Tevens ware hiervan uitdrukkelijk melding te maken onder punt 14 op bladzijde 1 van de

1. In de considerans en onder punt 14 op bladzijde 1 van de toelichting is de in het wetsvoorstel beoogde uitbreiding van de in het verstrekkingenpakket van de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) opgenomen psychiatrische hulpverlening tot uitdrukking gebracht.

De Raad van State geeft in overweging om ter bespoediging van de behandeling van het wetsvoorstel de daarin opgenomen technische wijzigingen in een afzonderlijk wetsvoorstel onder te brengen. Hiertoe is niet overgegaan. De redenen hiervoor zijn de volgende.

toelichting. Daarnaast bevat het voorstel een aantal wijzigingen welke in de toelichting als van meer technische aard worden aangeduid en welke niet rechtstreeks met de genoemde onderdelen verband houden. Gezien de haast welke de bewindslieden blijkens de toelichting in het bijzonder met de invoering van de gedeeltelijk nominale premie hebben (het college komt daarop in het volgende nog terug), geeft de Raad in overweging deze «technische» wijzigingen in een afzonderlijk wetsvoorstel onder te brengen, zulks teneinde te voorkomen dat discussie hierover (te denken valt met name aan de positie van de Ziekenfondsraad) tot ongewenste vertraging in de behandeling leidt.

2. Met het voorstel tot invoering van een gedeeltelijk nominale premie voor de ziekenfondsverzekering wordt vooruitgelopen op de behandeling van de Nota Verandering Verzekerd, welke op 7 maart 1988 aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal is aangeboden. Deze nota bevat het definitieve standpunt en de daaruit voortvloeiende beleidsvoornemens van het kabinet naar aanleiding van de voorstellen van de Commissie Structuur en Financiering Gezondheidszorg (Commissie-Dekker). De invoering van een gedeeltelijk nominale premie wordt in de eerste zin van de toelichting op het onderhavige wetsvoorstel aangekondigd als een principiële wijziging van de structuur van de Ziekenfondswet. De Raad is het met dit oordeel eens. In verband daarmee betreurt het college het, dat het voorstel geen onderdeel uitmaakt van een totaal pakket van voorstellen ter realisering van de beleidsvoornemens van het kabinet, welke de gelegenheid zou bieden een samenhangend advies uit te brengen over de plannen tot herstructurering van de gezondheidszorg. De onderhavige adviesaanvraag biedt daartoe noch de mogelijkheid noch de tijd. De Raad volstaat te dien aanzien met de constatering dat de voorstellen lijken te passen in de door het kabinet in de Nota Verandering Verzekerd gestelde doelen.

3. De Raad is van oordeel dat de wijze van presentatie van het wetsvoorstel heroverweging verdient. Zowel voor wat betreft de samenhang met de overige beleidsvoornemens van het kabinet, zoals neergelegd in meergenoemde nota, als ten aanzien

Enerzijds is gevolg gegeven aan de door de Raad geuite wens om de invoering van de gedeeltelijk nominale premie op een later tijdstip dan 1 juli 1988 te voorzien. Onder punt 4 wordt hierop teruggekomen. Anderzijds ligt het niet in de verwachting dat de technische wijzigingen die in het wetsvoorstel zijn opgenomen tot een aanmerkelijke vertraging in de behandeling ervan zullen leiden.

2. De Raad van State stelt vast dat de voorstellen lijken te passen in de door het kabinet in de nota «Verandering verzekerd» gestelde doelen met betrekking tot herstructurering van de gezondheidszorg. De Raad betreurt nochtans dat het wetsvoorstel geen onderdeel uitmaakt van een totaal pakket van voorstellen ter realisering van de beleidsvoornemens van het kabinet, welke de gelegenheid zouden bieden daarover een samenhangend advies uit te brengen. Naar het oordeel van het kabinet is het mogelijk noch wenselijk om binnen een redelijk kort tijdsbestek een zo complexe materie als de herstructurering van het stelsel van ziektekostenverzekeringen in één totaal wetgevingspakket aan te bieden. Dat is de reden dat ervoor is gekozen om de voorstellen terzake in de vorm van nota's aan het parlement te presenteren. Laatstelijk is dat geschied bij de nota «Verandering verzekerd», waarin de beleidsvoornemens alsmede de onderlinge samenhang van de in dat kader voorziene afzonderlijke maatregelen op globale wijze zijn uiteengezet.

3. Waar in de toelichting op het wetsvoorstel dat betrekking heeft op 18 afzonderlijke onderwerpen, slechts op een drietal plaatsen wordt gerefereerd aan de nota «Verandering verzekerd» kan de opmerking van de Raad van State dat men voor vrijwel

van de afzonderlijke onderdelen van het voorstel is de memorie van toelichting bijzonder summier. Voor vrijwel elk onderwerp dient men te rade te gaan bij de Nota Verandering Verzekerd. Dit doet afbreuk aan het zelfstandige karakter van de memorie van toelichting. Naar het oordeel van de Raad dient daaraan zodanig vorm te worden gegeven, dat de betekenis van het voorstel in samenhang met de overige beleidsvoornemens, alsmede de effecten daarvan, onder andere voor de inkomens van de verschillende categorieën verzekerden, daaruit duidelijk blijken.

elk onderwerp bij die nota te rade dient te gaan niet worden onderschreven. Voor zover de gemaakte opmerking betrekking mocht hebben op uitsluitend die onderwerpen die onderdeel uitmaken van de in genoemde nota aangekondigde beleidsvoornemens wordt het volgende onder de aandacht gebracht. De plenaire behandeling in het parlement van de beleidsvoornemens van het kabinet omtrent de herstructurering van het stelsel van ziektekostenverzekering zoals deze zijn weergegeven in de nota «Verandering verzekerd» heeft inmiddels plaatsgevonden. Bij de behandeling van het onderhavige wetsvoorstel door het parlement mag derhalve de onderlinge samenhang en de plaats daarin van de in dit wetsvoorstel opgenomen maatregelen bekend worden verondersteld. Om die reden is afgezien van een uitvoerige uiteenzetting hieromtrent in de toelichting. Waar zulks, gelet op de door de Raad gemaakte opmerkingen, nodig is voor het zelfstandig karakter van de toelichting is deze aangevuld. Tevens is gevolg gegeven aan het advies van de Raad om onder andere de inkomenseffecten van de in het wetsvoorstel opgenomen maatregelen aan te geven.

4. Het ligt in de bedoeling van het kabinet het onderhavige voorstel van wet – behoudens op enkele onderdelen – op 1 juli 1988 in werking te doen treden. Blijkens de toelichting liggen aan de keuze van het tijdstip van invoering van de gedeeltelijk nominale premie budgettaire overwegingen ten grondslag. Er dient compensatie te worden gevonden voor de kosten verbonden aan het besluit af te zien van verwijdering van tandheelkundige hulp voor volwassenen uit het ziekenfondspakket.

De Raad heeft hiervoor begrip. Het college vraagt zich evenwel af of het gezien de korte tijd welke nog rest realistisch is te veronderstellen dat de behandeling nog voor de beoogde datum van inwerkingtreding kan worden afgerond, met name omdat verondersteld mag worden dat de beide Kamers der Staten-Generaal – mede gezien de adviezen van de Sociaal-Economische Raad (SER) en de Ziekenfondsraad – de voorstellen in het licht van de voorgenomen herstructurering van de gezondheidszorg zullen willen bezien.

Mocht de behandeling zo voortvarend verlopen als de bewindslieden zich voorstellen, dan rijst nog de

4. Gevolg gegeven wordt aan de wens van de Raad van State om in de memorie van toelichting in te gaan op het advies van de Ziekenfondsraad om de invoering van de nominale premie eerst te doen plaatshebben een half jaar nadat de nodige wijzigingen in de regelgeving zijn gepubliceerd. Het kabinet meent dat de periode, te rekenen vanaf het moment waarop de Ziekenfondsraad en de Vereniging van Nederlandse Ziekenfondsen op 2 mei 1988 schriftelijk in kennis zijn gesteld van de kabinetsvoorstellen ter zake van de invoering van een nominale premie, tot aan 1 oktober 1988 aan de ziekenfondsen voldoende gelegenheid biedt om zich op adequate wijze op de komende wijziging van de ziekenfondsverzekering voor te bereiden.

vraag of de invoering van een gedeeltelijk nominale premieheffing per 1 juli 1988 praktisch realiseerbaar is. Naar het oordeel van de Raad worden de ziekenfondsen voor onoverkomelijke invoeringsproblemen gesteld. De Raad verwijst in dit verband naar het advies van de Ziekenfondsraad van 24 maart 1988, kenmerk SGZ/5643, bladzijde 12, waarin de Ziekenfondsraad opmerkt dat naar zijn oordeel een verantwoorde invoering van een nominale premie eerst kan plaatshebben een half jaar nadat de nodige wijzigingen in de regelgeving zijn gepubliceerd. De memorie van toelichting gaat aan dit onderdeel van het advies geheel voorbij. In elk geval ware alsnog uiteen te zetten waarom het oordeel van de Ziekenfondsraad in dezen niet wordt gedeeld. De Raad vraagt zich voorts af of een zo abrupte invoering van een structurele premiewijziging, waarvan de inkomenseffecten niet zonder meer duidelijk zijn, tegenover de verzekerden als verantwoord kan worden aangemerkt.

Het vorenstaande geeft de Raad aanleiding aan te dringen op heroverweging van het beoogde tijdstip van invoering. Daarbij zij opgemerkt dat een eventuele vertraging van de invoering met een periode van zes maanden geen consequenties behoeft te hebben voor het verdere tijdschema voor de invoering van de door het kabinet in te dienen voorstellen. Daarbij wijst de Raad erop dat een parallelle ontwikkeling voor wat betreft de particuliere verzekerden blijkens de Nota Verandering Verzekerd (bladzijde 50) eerst per 1 januari 1989 wordt voorzien. Uit een oogpunt van een evenwichtige verdeling van lasten tussen ziekenfondsverzekerden en particuliere verzekerden zou uitstel van de invoering van de gedeeltelijk nominale premie derhalve niet op bezwaren stuiten.

Invoering per 1 januari 1989 zou voorts het voordeel hebben dat geen overgangsregeling behoeft te worden getroffen voor het per die datum voorziene stelsel van budgettering van de ziekenfondsen voor de kosten van de door hen te verlenen verstrekkingen ingevolge de Ziekenfondswet.

5. De bewindslieden beroepen zich ter adstructie van de wenselijkheid van invoering van een gedeeltelijk nominale premie onder 2 van het algemene deel van de toelichting onder andere op de standpunten van de meerderheid van de Ziekenfonds-

5. In het algemeen deel van de toelichting wordt gevolg gegeven aan het advies van de Raad van State om aan te geven dat de Ziekenfondsraad slechts in meerderheid instemt met het invoeren van een gedeeltelijk nominale premie in de ziekenfonds-

raad en van een deel van de SER (adviezen van respectievelijk 31 oktober 1986, SVV/VERZ/33565 en 16 januari 1987 I, publikatie nr. 1). Ten onrechte wordt geen melding gemaakt van het standpunt van de Ziekenfondsraad, neergelegd in het advies van 24 maart 1988, erop neerkomende dat deze raad in meerderheid het afzonderlijk invoeren van een gedeeltelijk nominale premie afwijst. Uit het advies (bladzijde 1) blijkt dat de door de bewindslieden bedoelde meerderheid slechts aanwezig is als tegelijkertijd een aantal structurele maatregelen, als in het advies genoemd, wordt getroffen. De toelichting dient hierop alsnog in te gaan.

6. In dit verband vraagt nog een ander punt de aandacht. In de memorie van toelichting (bladzijde 2) wordt de invoering van een gedeeltelijk nominale premie gemotiveerd met de wenselijkheid de overtrokken solidariteit te verminderen, welke in de huidige situatie wordt gevraagd van alleenstaanden zonder medeverzekerden. In het rapport van de Commissie-Dekker (bladzijde 55) worden als motieven genoemd een verantwoord gebruik en een doelmatige uitvoering van de basisverzekering en in de Nota Verandering Verzekerd (bladzijde 21) voorts de concurrentiepositie van de verzekeraars en de mogelijkheid voor de verzekerden om te kiezen voor eigen risico's in de basisverzekering. De Raad vraagt zich af of en in hoeverre het door de bewindslieden aangevoerde argument als een zelfstandig dragend motief dient te worden aangemerkt. Daarbij rijst de vraag of de bewindslieden van oordeel zijn dat op die grond invoering van een gedeeltelijk nominale premie ook wenselijk wordt geacht, indien de beleidsvoornemens tot herstructurering van de gezondheidszorg niet of niet op de voorgenomen wijze tot uitvoering zouden komen. Deze vraag klemmt te meer nu uit de adviezen van de SER (16 januari 1987, bladzijden 41-47) en de Ziekenfondsraad (24 maart 1988, bladzijden 13 en 14) blijkt dat de invoering van een gedeeltelijk nominale premie als remedie tegen overtrokken solidariteit geenszins onomstreden is.

In de memorie van toelichting ware op het vorenstaande in te gaan.

7. In paragraaf 3 van de memorie van toelichting wordt terecht aandacht besteed aan de gevolgen

verzekering wanneer in samenhang daarmee andere structurele maatregelen in het stelsel van ziektekostenverzekeringen worden getroffen.

6. De Raad van State werpt de vraag op of de invoering van een gedeeltelijk nominale premie ook wenselijk wordt geacht indien de beleidsvoornemens tot herstructurering van de gezondheidszorg niet of niet op de voorgenomen wijze tot uitvoering zouden komen. Hoewel in het algemeen deel van de memorie van toelichting wordt aangegeven dat de beoogde maatregel onderdeel uitmaakt van de verdere herziening van het stelsel van ziektekostenverzekeringen en de vraagstelling van de Raad derhalve als min of meer theoretisch is aan te merken, kan hierop nochtans bevestigend worden geantwoord. Naast de door de Raad gerefereerde remedie tegen overtrokken solidariteit, geldt hiervoor tevens de in de memorie van toelichting aangeduide overweging dat het kabinet voor de onderhavige maatregel heeft gekozen in samenhang met de problematiek van de aanvankelijk voorgenomen verkleining van het ziekenfondspakket.

7. De Raad is van oordeel dat een onjuiste redengeving is gehanteerd voor de keuze om het sociaal

van het invoeren van een gedeeltelijk nominale premie voor het bruto-netto-traject in de sociale zekerheid en met name voor de definitie van het sociale minimum. De Raad is evenwel van oordeel dat de door het kabinet gemaakte keuze wordt gemotiveerd met een onjuiste redengeving. De beslissing om het nominale gedeelte van de premie door de verzekerde zelf te doen betalen berust op zuiver technische gronden. Aan die keuze wordt thans als gevolg verbonden het verwijderen van dit premie-element uit het bruto-netto-traject.

Het nominaal maken van de premie doet evenwel niet af aan het karakter van die premie. Zij verandert niet in een eigen bijdrage of een eigen risico die uit het «eigen inkomen» moet worden betaald. Ook het feit dat een premie door middel van inhouding of heffing wordt geïnd, is op dat karakter niet van invloed. Indien de gemaakte keuze een vooral praktische oplossing inhoudt, ware zulks met zoveel woorden in de toelichting te vermelden.

Begrijpt de Raad het goed, dan zal in de toekomst het (berekend) netto-minimumloon stijgen en langs die weg tot een hogere uitkering leiden, waaruit de nominale premie wordt betaald. Als consequentie daarvan zal in de sfeer van de bijstandverlening voortaan voor hen die thans zelf de gehele premie rechtstreeks betalen op de daartoe ontvangen bijstand een bedrag ter hoogte van de nominale premie worden gekort onder gelijktijdige verhoging van het basisbedrag. De Raad acht een uitvoeriger toelichting en een meer aanvaardbare motivering wenselijk. Daarbij ware ook duidelijkheid te verschaffen over eventuele inkomenseffecten, welke optreden als gevolg van de beoogde veranderingen in het bruto-netto-traject.

minimum te koppelen aan het netto minimumloon vóór aftrek van de nominale premies. Indien de gemaakte keuze een vooral praktische oplossing inhoudt, ware zulks naar het oordeel van de Raad met zoveel woorden in de toelichting te vermelden.

Aan de keuze van het kabinet om de sociaal-minimumuitkeringen te koppelen aan het netto minimumloon waaruit de nominale premie nog moet worden voldaan, liggen zowel principiële als praktische redenen ten grondslag. Invoering van nominale premies heeft voor werknemers tot gevolg dat kleine huishoudens een relatief gunstig inkomenseffect zullen ondervinden ten opzichte van grotere huishoudens. Het kabinet is van oordeel dat er geen reden is dit relatief gunstige inkomenseffect niet te laten gelden voor degenen die op een sociaal-minimumuitkering zijn aangewezen. Dat wordt bereikt door de onderlinge verhoudingen van het sociaal minimum te handhaven op de uitkering waaruit nog geen nominale premie is voldaan.

Het aanbrengen van de koppeling van de sociaal-minimumuitkeringen en het aanbrengen van de onderlinge normverhoudingen nadat de nominale premie is voldaan, zou het tegenovergestelde effect hebben. Uitkeringsontvangers zouden dan anders behandeld worden dan werknemers. Bovendien zou dit betekenen dat een keuze moet worden gedaan voor de koppelingsbasis en wel met betrekking tot het aantal personen met wie rekening wordt gehouden voor de vaststelling van de verschuldigde nominale premies.

Een praktisch argument is dat de hoogte van de individuele uitkering bij een koppeling na betaling van de nominale premies afhankelijk zou zijn van de grootte van het huishouden. Dat betekent dat voor de uitkeringshoogte een nieuw gegeven – het aantal kinderen – relevant zou worden. Op dit punt is de toelichting aangepast.

De Raad van State gaat tevens in op de gevolgen van de gemaakte keuze voor de bijstandsonvangers die thans zelf de gehele premie rechtstreeks betalen. De Raad leidt uit het wetsvoorstel af dat voor hen de situatie gaat ontstaan dat een bedrag ter hoogte van de nominale premie op de bijstand voor de ziektekostenpremie in mindering wordt gebracht onder gelijktijdige verhoging van het basisbedrag. De

Raad acht een uitvoeriger toelichting en een meer aanvaardbare motivering wenselijk.

Zoals in de toelichting is vermeld, dienen de huidige bepalingen in het Bijstandsbesluit landelijke normering omtrent de verlening van bijstand voor door de betrokkene zelf te betalen premie voor ziektekostenverzekeringen te worden aangepast aan het gegeven dat degenen die bij een ziekenfonds zijn verzekerd een nominale premie zijn verschuldigd. Er zou een ongelijke behandeling ontstaan met ziekenfondsverzekerden, die zelf de nominale premie dienen te voldoen, als bijstandsontvangers die particulier verzekerd zijn deze premie volledig vergoed krijgen. Het kabinet acht gelijke behandeling een aanvaardbare motivering voor het voorstel de vergoeding voor de premie van een particuliere ziektekostenverzekering te verminderen met het bedrag aan nominale premie dat de betrokkene verschuldigd zou zijn als deze bij een ziekenfonds verzekerd was. Ook de toelichting op dit punt acht het kabinet afdoende duidelijk.

De Raad acht het eveneens wenselijk duidelijkheid te verschaffen over eventuele inkomenseffecten welke optreden als gevolg van de beoogde verandering in het bruto-netto-traject.

In onderstaande tabel is weergegeven welke inkomenseffecten resulteren uit een koppelingssystematiek vóór respectievelijk na betaling van de nominale premies. Daarbij is, wat de tweede systematiek betreft, uitgegaan van een koppeling aan het netto-minimumloon waaruit de premies voor twee volwassenen zijn voldaan. De uitkomsten zijn gebaseerd op jaarinkomens met inbegrip van de vakantiebijslag en de ontvangen kinderbijslag en nadat de nominale premies zijn voldaan.

Verschillen in besteedbare inkomens bij koppeling vóór respectievelijk na aftrek van nominale premies ZFW

alleenstaande		0.2
een-oudergezin	1 kind	0.1
idem	2 kinderen	-0.1
echtpaar	zonder kinderen	0.0
idem	met 1 kind	-0.2
idem	met 2 kinderen	-0.3

8. De wettelijke regeling is zeer summier. Er is sprake van een vergaande mate van delegatie. De Raad verwijst hierbij met name naar artikel I, onderdeel D (artikel 17 van de Ziekenfondswet). Mede gelet op

8. Naar aanleiding van het advies van de Raad van State zijn in de wet de grenzen aangegeven van de sanctiemogelijkheden in geval van te late aanmelding en van het nalatig blijven om de verschuldigde premie

het rapport Orde in de regelgeving en het daarop aansluitende kabinetstandpunt dringt de Raad erop aan in elk geval het voorgenomen sanctiebeleid in de wet te regelen.

9. In de toelichting op artikel I, onderdeel A en artikel II, onderdeel A (gelijkstelling van ongehuwd samenwonenden met gehuwden), ware melding te maken van de financiële gevolgen van de voorgestelde maatregelen. Blijkens meerge-noemd advies van de SER van 16 januari 1987 schat deze raad de toeneming van het aantal ziekenfondsverzekerden als gevolg van de medeverzekering van niet-gehuwd samenwonende partners op 50 000 en de te verwachten stijging van de uitkeringslasten van de Ziekenfondswet op 50 miljoen gulden (bladzijde 63).

10. De voorgestelde wijzigingen van artikel I, onderdeel B, punten 1 en 3 (het vervallen van het woord «laatstverdiende», respectievelijk de verwijzing naar Stb. 1964, 485) behoeven alsnog een toelichting.

11. De eerste volzin van de artikelsgewijze toelichting op artikel I, onderdeel G (bladzijde 10 van de memorie van toelichting), bevat een onjuiste weergave van de aldaar bedoelde memorie van toelichting) op het ontwerp van Wet, houdende de intrekking van de Wet van 4 juni 1858. In laatstgenoemde memorie van toelichting werd opgemerkt dat bezien zou worden of de eis van Nederlander-schap voor het (plaatsvervangend) lidmaatschap van de Ziekenfondsradaad zou kunnen vervallen wegens het ontbreken van een zinvolle samenhang tussen het nationaliteitsvereiste en de uitoefening van deze functie (kamerstukken II 1984/85, 19 076, nr. 3, bladzijden 6 en 7). De toelichting ware op dit punt aan te passen.

12. De toelichting op artikel II, onderdeel B (artikel 5a van de AWBZ), is zeer summier. Hierdoor kan het misverstand ontstaan dat dit artikel inhoudelijk niet verschilt van het geldende artikel 79, dat in het wetsvoorstel komt te vervallen (artikel II, onderdeel V). Er ware alsnog een toelichting te geven op het nieuwe tweede lid, alsmede op het doen vervallen van de laatste zinsnede van het huidige artikel 79 (in het voorstel artikel 5a, derde lid).

te betalen. De toelichting is in verband hiermee aangepast.

9. In de toelichting op artikel I, onderdeel A en artikel II, onderdeel A (gelijkstelling van ongehuwd samenwonenden met gehuwden) is een passage opgenomen met betrekking tot de financiële gevolgen van de voorgestelde maatregelen.

10. De voorgestelde wijzigingen van artikel I, onderdeel B, punten 1 en 3 (het vervallen van het woord «laatstverdiende», respectievelijk de verwijzing naar Stb. 1964, 485) zijn van een toelichting voorzien.

11. De toelichting op artikel I, onderdeel G (artikel 53, eerste lid, van de Ziekenfondswet), is overeenkomstig het advies van de Raad van State aangepast.

12. In de toelichting op artikel II, onderdeel B (artikel 5a van de AWBZ), is het inhoudelijke verschil met het te vervallen artikel 79 (artikel II, onderdeel V) tot uitdrukking gebracht. Daarnaast is de mogelijkheid dat bij premierestitutie administratiekosten in rekening kunnen worden gebracht, welke passage abusievelijk was weggefallen, weer in de tekst van het wetsvoorstel opgenomen.

13. In de toelichting op artikel II, onderdeel C (artikel 6 AWBZ), mist de Raad een beschouwing omtrent de kostenverschuiving welke van de onderhavige operatie het gevolg zal zijn en een uiteenzetting omtrent de gevolgen voor de premiehoogte van particuliere ziektekostenverzekeringen. Hierin ware alsnog te voorzien.

14. In artikel 17 AWBZ (artikel II, onderdeel D), dient tot uitdrukking te worden gebracht dat het in casu om een jaarlijkse bijdrage gaat.

15. Artikel X voorziet – behoudens voor wat betreft de onderdelen D en E van artikel II – in inwerkingtreding van deze wet op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip. Zoals reeds is opgemerkt, ligt het in de bedoeling van de bewindslieden dat dit tijdstip 1 juli 1988 zal zijn. In de Nota Verandering Verzekerd (bladzijde 52 en bijlage I) is aangegeven dat beoogd wordt de uitbreiding van het verstrekkingenpakket van de AWBZ met psychiatrische hulpverlening eerst op 1 januari 1989 te doen ingaan. Indien dat nog steeds in het voornemen ligt, ware artikel X in dier voege te wijzigen dat artikel II, onderdeel C, niet eerder dan 1 januari 1989 van kracht wordt.

16. Voor enkele redactionele kanttekeningen moge het college verwijzen naar de bij het advies behorende bijlage.

13. Een beschouwing omtrent de financiële consequenties van de uitbreiding van het verstrekkingenpakket van de AWBZ is opgenomen in de aanvulling van het algemeen deel van de toelichting.

14. In de voorgestelde wijziging van artikel 17 van de AWBZ met betrekking tot de rijksbijdrage (artikel II, onderdeel D) is tot uitdrukking gebracht dat het in casu gaat om een jaarlijkse bijdrage.

15. De inwerkingtredingsbepaling is zodanig gewijzigd dat de inwerkingtreding van de verschillende artikelen of onderdelen daarvan op een verschillend tijdstip kan worden gesteld. Hiermede is tegemoetgekomen aan de door de Raad van State terzake gemaakte opmerking.

16. Aan de beide redactionele kanttekeningen van de Raad van State is gevolg gegeven.

Van de gelegenheid is gebruik gemaakt om door middel van de opneming van een daartoe strekkende bepaling in de Wet op de economische delicten (Stb. 1950, 258) te bepalen dat overtreding van artikel 5a, tweede lid, van de AWBZ, als een delict dient te worden beschouwd. Daarnaast is een overgangsartikel toegevoegd op grond waarvan het mogelijk wordt om zonder afzonderlijke wetswijzigingen de door het wetsvoorstel beoogde uitbreiding van het AWBZ-pakket met psychiatrische hulp in ziekenhuizen gedurende het eerste jaar, gefaseerd te realiseren (eerst de hulp in psychiatrische ziekenhuizen, vervolgens, op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip, de hulp in psychiatrische afdelingen van algemene ziekenhuizen). Tevens zijn in de wettekst en in de memorie van toelichting enkele redactionele verbeteringen aangebracht.

De Raad van State geeft u in overweging het voorstel van wet te zenden aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, nadat met het vorenstaande rekening zal zijn gehouden.

De waarnemend Vice-President van de Raad van State,
G. H. Veringa

Ik veroorloof mij U in overweging te geven het hierbij gevoegde gewijzigde voorstel van wet en de overeenkomstig het vorenstaande aangepaste memorie van toelichting aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal te zenden.

De Staatssecretaris van Welzijn,
Volksgezondheid en Cultuur,
D. J. D. Dees

Lijst van redactionele kanttekeningen, behorende bij het advies no. W13.88.0166 van de Raad van State van 18 mei 1988

- Het nieuwe tweede lid van artikel 1 ware in overeenstemming te brengen met punt 2 van de Aanwijzingen voor de wetgevingstechniek (vergelijk ook het nieuwe derde lid van artikel 1 van de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (artikel II, onderdeel A, van dit wetsvoorstel)).
- In artikel V ware «artikel 3, derde lid» te vervangen door: artikel 3, tweede lid (zie Stb. 1988, 4) en «artikel 4, vijfde lid» door: artikel 4, vierde lid (zie Stb. 1988, 4).